

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 21. januarja 2015 *

„Predhodno odločanje — Direktiva 93/13/EGS — Pogodbe, sklenjene med prodajalci ali ponudniki in potrošniki — Hipotekarne pogodbe — Pogodbeni pogoji o zamudnih obrestih — Nedovoljeni pogoji — Postopek izvršbe na podlagi hipoteke — Znižanje zneska obresti — Pristojnosti nacionalnega sodišča“

V združenih zadevah C-482/13, C-484/13, C-485/13 in C-487/13,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki jih je vložilo Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena (Španija) z odločbami z dne 12. avgusta 2013, ki so na Sodišče prispele 10. septembra 2013, v postopkih

Unicaja Banco SA

proti

Joséju Hidalgu Ruedi,

Maríi del Carmen Vega Martín,

Gestión Patrimonial Hive SL,

Franciscu Antoniu Lópezu Reini,

Rosi Maríi Hidalgo Vega (C-482/13),

in

Caixabank SA

proti

Manuelu Maríi Ruedi Ledesmi (C-484/13),

Rosario Mesa Mesa (C-484/13),

Joséju Labelli Crespu (C-485/13),

Rosario Márquez Rodríguez (C-485/13),

Rafaelu Gallardu Salvatu (C-485/13),

Manueli Márquez Rodríguez (C-485/13),

* Jezik postopka: španščina.

Albertu Galánu Luni (C-487/13),

Domingu Galánu Luni (C-487/13),

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, S. Rodin, E. Levits (poročevalec), sodnika, M. Berger, sodnica,
in F. Biltgen, sodnik,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. septembra 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Unicaja Banco SA J. Almoguera Valencia, odvetnik,
- za Caixabank SA J. Rodríguez Cárcamo in B. García Gómez, odvetnika,
- za špansko vlado A. Rubio González in S. Centeno Huerta, agenta,
- za Evropsko komisijo J. Rius, M. van Beek in G. Valero Jordana, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 16. oktobra 2014

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlogi za sprejetje predhodne odločbe se nanašajo na razlago člena 6 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).
- 2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru sporov med Unicaja Banco SA (v nadaljevanju: Unicaja Banco) ter J. Hidalgom Ruedo, M. del Carmen Vega Martín, Gestión Patrimonial Hive SL, F. A. Lópezom Reino in R. M. Hidalgo Vega na eni strani in med Caixabank SA (v nadaljevanju: Caixabank) ter, prvič, M. M. Ruedo Ledesmo in R. Mesa Mesa, drugič, J. Labellom Crespom, R. Márquez Rodríguez, R. Gallardom Salvatom in M. Márquez Rodríguez, in tretjič, A. Galánom Luno in D. Galánom Luno na drugi strani glede izterjave neplačanih dolgov, ki izhajajo iz hipotekarnih kreditnih pogodb, sklenjenih med temi strankami iz postopka v glavni stvari.

Pravni okvir

Direktiva št. 93/13

- 3 Člen 1(2) Direktive 93/13 določa:

„Določbe te direktive ne veljajo za pogodbene pogoje, ki temeljijo na obveznih zakonih ali predpisih in določbah ali načelih mednarodnih konvencij, katerih pogodbenice so države članice ali Skupnost, zlasti na področju prometa.“

4 Člen 3(1) te direktive določa:

„Pogodbeni pogoji, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nedovoljenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.“

5 Člen 4(1) navedene direktive določa, da:

„[...] je treba nedovoljenost pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.“

6 Člen 6(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice določijo, da nedovoljeni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih pogojev.“

7 V skladu s členom 7(1) navedene direktive velja:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Špansko pravo

8 Varstvo potrošnikov pred nedovoljenimi pogoji je bilo v španskem pravu sprva zagotovljeno s splošnim zakonom 26/1984 o varstvu potrošnikov in uporabnikov (Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios) z dne 19. julija 1984 (BOE št. 176 z dne 24. julija 1984, str. 21686).

9 Splošni zakon 26/1984 je bil nato spremenjen z zakonom 7/1998 o splošnih pogodbenih pogojih (Ley 7/1998 sobre condiciones generales de la contratación) z dne 13. aprila 1998 (BOE št. 89 z dne 14. aprila 1998, str. 12304), s katerim je bila Direktiva 93/13 prenesena v špansko nacionalno pravo.

10 Te določbe so bile vključene v kraljevo zakonsko uredbo 1/2007 o spremembi splošnega zakona o varstvu potrošnikov in uporabnikov ter drugih dopolnilnih zakonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) z dne 16. novembra 2007 (BOE št. 287 z dne 30. novembra 2007, str. 49181).

11 Člen 83 kraljeve zakonske uredbe 1/2007 določa:

„1. Nedovoljeni pogoji so nični po samem pravu in se štejejo za neobstoječe.

2. Nično pogodbeno določilo se spremeni v skladu s členom 1258 civilnega zakonika in načelom objektivne dobre vere.

Sodišče, ki ugotovi ničnost pogojev, pogodbo spremeni ter lahko omili pravice in obveznosti strank, če se pogodba ohrani, ali omili posledice neveljavnosti pogodbe, če bi za potrošnika in uporabnika sicer nastala občutna škoda. Le kadar je tudi na podlagi preostalih pogodbenih pogojev položaj med strankama neenak in ga ni mogoče popraviti, lahko sodišče razglasi, da je pogodba neveljavna.“

12 Ob upoštevanju sodbe Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164) je bila španska zakonodaja v zvezi z varstvom potrošnikov spremenjena z zakonom 1/2013 z dne 14. maja 2013 o ukrepih za krepitev varstva hipotekarnih dolžnikov, prestrukturiranju dolgov in najemu neprofitnih stanovanj (Ley de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social) (BOE št. 116 z dne 15. maja 2013, str. 36373). Ta zakon med drugim spreminja nekatere določbe zakona 1/2000 o civilnem postopku (Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil) z dne 7. januarja 2000 (BOE št. 7 z dne 8. januarja 2000, str. 575).

13 Člen 552(1) zakona o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen s členom 7(1) zakona 1/2013, določa:

„Če sodišče presodi, da je kateri koli od pogojev, določenih v enem od izvršilnih naslovov, navedenih v členu 557(1), nedovoljen, mora v roku 5 dni strankam omogočiti, da se izjavijo. Po izjavi strank mora v skladu s členom 561(1), točka 3, v petih dneh sprejeti ustrezen sklep.“

14 S členom 7(3) zakona 1/2013 je bila v člen 561(1) zakona o civilnem postopku dodana nova točka 3, ki določa:

„Če se ugotovi nedovoljenost enega ali več pogojev, se v sklepu, ki se sprejme, določijo posledice te nedovoljenosti, pri čemer se bodisi odredi nedopustnost izvršbe bodisi se izvršba dopusti brez uporabe pogojev, ki se štejejo za nedovoljene.“

15 S členom 7(14) zakona 1/2013 je bil spremenjen člen 695 zakona o civilnem postopku, pri čemer je bilo pojasnjeno, da obstoj nedovoljenih pogojev pomeni razlog za ugovor pod naslednjimi pogoji:

„1. V postopkih, na katere se to poglavje nanaša, se ugovoru dolžnika zoper izvršbo ugotdi le, če temelji na teh razlogih:

[...]

4. če je pogodbeni pogoj, ki pomeni podlago za izvršbo ali na podlagi katerega se je določil dolgovani znesek, nedovoljen.“

16 S členom 3(2) zakona 1/2013 je bil spremenjen tudi člen 114 zakona o hipotekah (Ley Hipotecaria), tako da se je dodal nov tretji odstavek:

„Zamudne obresti pri posojilih ali kreditih za nakup glavnega prebivališča, zavarovanih s hipoteko na tem prebivališču, ne smejo preseči trikratnih zakonskih zamudnih obresti in se lahko obračunajo le od glavnice. Navedenih zamudnih obresti nikakor ni mogoče kapitalizirati, razen v primeru iz člena 579(2)(a) zakona o civilnem postopku.“

17 Nazadnje, druga prehodna določba zakona 1/2013 določa:

„Omejitev zamudnih obresti pri hipotekah na glavnem prebivališču iz člena 3, točka 2, se uporablja za hipoteke, ustanovljene po začetku veljavnosti tega zakona.

Navedena omejitev se uporablja tudi za zamudne obresti, ki so določene za posojila s hipoteko na glavnem prebivališču, ustanovljeno pred začetkom veljavnosti tega zakona, in ki zapadejo po tem datumu, ter tudi za tiste, ki – čeprav so zapadle do navedenega datuma – niso bile plačane.

V postopkih izvršbe ali zunajsodne prodaje, ki so se začeli, vendar se do začetka veljavnosti tega zakona niso končali, in tistih, v katerih je bil znesek, za katerega se zahteva izvršba ali zunajsodna prodaja, že določen, sodni tajnik ali notar predlagatelju izvršbe določi 10-dnevni rok, da navedeni znesek prilagodi v skladu z določbo iz prejšnjega odstavka.“

Spori o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 18 Zadeve v glavni stvari se nanašajo na izvršilne postopke, ki so se začeli na predlog bank Unicaja Banco in Caixabank, da bi se opravila izvršba na podlagi hipotek, ki so bile ustanovljene med 5. januarjem 2007 in 20. avgustom 2010 za zneske v višini od 47.000 EUR do 249 000,00 EUR.
- 19 V zadevi C-482/13 je bila za hipotekarna posojila določena 18-odstotna zamudna obrestna mera, ki se je lahko zvišala, če je bila obrestna mera po prištetju štirih odstotnih točk prilagojeni obrestni meri višja, pri čemer ni smela presegati zgornje meje letne nominalne obrestne mere 25 %. V zadevah C-484/13, C-485/13 in C-487/13 je bila za hipotekarna posojila določena 22,5 odstotna zamudna obrestna mera.
- 20 Poleg tega je bilo v vseh zadevnih posojilnih pogodbah iz postopka v glavni stvari določilo, na podlagi katerega lahko v primeru, da posojilodajalec ne izpolni obveznosti plačila, posojilodajalec prvotno dogovorjeni datum zapadlosti prestavi na zgodnejši datum in zahteva plačilo celotnega preostanka glavnice, skupaj z dogovorjenimi obrestmi, zamudnimi obrestmi, provizijami, stroški in izdatki.
- 21 Banki Unicaja Banco in Caixabank sta pri predložitvenem sodišču med 21. marcem 2012 in 3. aprilom 2013 vložili predloge za izvršbo zaradi neplačanih zneskov ob uporabi zamudne obrestne mere, ki je določena v zadevnih hipotekarnih pogodbah. V okviru teh postopkov se je navedeno sodišče spraševalo, ali so pogoji v zvezi z zamudnimi obrestnimi merami in uporaba teh obrestnih mer v zvezi z glavnico, katere zapadlost je bila na podlagi zamude pri plačilu predstavljena na zgodnejši datum, „nedovoljeni“ v smislu člena 3(1) Direktive 93/13.
- 22 Vendar pa predložitveno sodišče v zvezi s tem dvomi glede posledic, do katerih pride zaradi nedovoljenosti navedenih pogojev ob upoštevanju druge prehodne določbe zakona 1/2013. Če bi torej morale uporabiti to določbo, bi morale v skladu s tretjim odstavkom te določbe zahtevati ponoven izračun zamudnih obresti.
- 23 Juzgado de Primera Instancia e Instrucción de Marchena je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Če nacionalno sodišče ugotovi obstoj nedovoljenega pogoja glede zamudnih obresti pri hipotekarnih posojilih, ali mora v skladu z Direktivo 93/13 [...] in zlasti s členom 6(1) te direktive, da bi zagotovilo varstvo potrošnikov in porabnikov v skladu z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti, razglasiti, da je tak pogoj ničen in nezavezujoč, ali pa mora, nasprotno, pogoj glede obresti omiliti in predlagatelju izvršbe oziroma posojilodajalcu naložiti, naj obresti prilagodi?
2. Ali druga prehodna določba zakona 1/2013 [...] s tem, da sodišču implicitno nalaga obveznost omiliti pogoj glede zamudnih obresti, ki se izkaže za nedovoljenega, tako da se dogovorjene obresti prilagodijo in se določilo, ki je nedovoljeno, ohrani v veljavi, namesto da bi se razglasilo, da je ta pogoj ničen in da potrošnika ne zavezuje, pomeni zgolj jasno omejitev varstva interesov potrošnika?
3. Ali je druga prehodna določba zakona 1/2013 [...], ker na področju varstva potrošnikov preprečuje uporabo načel enakovrednosti in učinkovitosti ter povzroča, da se za pogoje o zamudnih obrestih, ki se izkažejo za nedovoljene in ki so bili dogovorjeni v hipotekarnih posojilih, sklenjenih pred začetkom veljavnosti zakona 1/2013 [...], ne uporabita sankcije ničnosti in nezavezujoče veljave, v nasprotju z Direktivo 93/13 [...] in zlasti s členom 6(1) te direktive?“
- 24 Zadeve od C-482/13 do C-487/13 so bile s sklepom predsednika Sodišča z dne 10. oktobra 2013 združene za pisni in ustni postopek ter izdajo sodb.

- 25 Zadevi C-486/13 in C-483/13 sta bili razdruženi s sklepoma predsednika Sodišča z dne 13. marca in 3. oktobra 2014, in sicer zaradi njunega izbrisa.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 26 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, v skladu s katero mora nacionalno sodišče, pred katerim poteka postopek izvršbe na podlagi hipoteke, zahtevati ponoven izračun zamudnih obresti v skladu s pogojem hipotekarne pogodbe, ki določa zamudne obresti, katerih obrestna mera je višja od trikratnika zakonske obrestne mere, z uporabo obrestne mere zamudnih obresti, ki ne presega tega praga.
- 27 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da predložitveno sodišče meni, da so določila o zamudnih obrestih iz pogodb o hipotekarnem posojilu, za izvršbo katerih pred njim poteka postopek, „nedovoljeni“ pogoji v smislu člena 3 Direktive 93/13.
- 28 V teh okoliščinah je treba opozoriti, da kar zadeva posledice, do katerih pride na podlagi ugotovitve nedovoljenosti določila pogodbe, ki potrošnika veže na prodajalca ali ponudnika, iz besedila člena 6(1) Direktive 93/13 izhaja, da morajo nacionalna sodišča le zavrniti uporabo nedovoljenega pogodbenega pogoja tako, da nima zavezujočih učinkov za potrošnika, ne smejo pa spremeniti njegove vsebine. Ta pogodba mora načeloma še naprej obstajati brez kakršne koli drugačne spremembe, kot je ta, ki izhaja iz izbrisa nedovoljenih pogojev, če je v skladu s pravili nacionalnega prava kontinuiteta pogodbe pravno mogoča (sodbi Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 65, in Asbeek Brusse in de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, točka 57).
- 29 Zlasti te določbe ni mogoče razlagati tako, da lahko nacionalno sodišče, če v pogodbi, sklenjeni med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, ugotovi nedovoljenost klavzule o pogodbeni kazni, zniža pogodbeno kazen, naloženo potrošniku, namesto da v celoti zavrne uporabo zadevne klavzule za tega potrošnika (sodba Asbeek Brusse in de Man Garabito, EU:C:2013:341, točka 59).
- 30 Poleg tega, glede na naravo in pomen javnega interesa, na katerem temelji varstvo potrošnikov, ki so v slabšem položaju v primerjavi s prodajalci ali ponudniki, Direktiva 93/13 – kot izhaja iz njenega člena 7(1) v povezavi z njeno štiriindvajseto uvodno izjavo – državam članicam nalaga, da zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki (sodbi Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, točka 68, in Kásler in Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, točka 78).
- 31 Dejansko bi, če bi nacionalno sodišče smelo spremeniti vsebino nedovoljenih pogojev, taka pristojnost lahko ogrozila uresničitev dolgoročnega cilja iz člena 7 Direktive 93/13. Ta pristojnost bi namreč prispevala k temu, da bi se za prodajalce ali ponudnike odvratilni učinek odpravil le s preprosto neuporabo takih nedovoljenih pogojev za potrošnika, ker bi ti prodajalci ali ponudniki še naprej skušali uporabljati te pogoje, saj bi vedeli, da lahko nacionalno sodišče, če bo ugotovilo njihovo neveljavnost, pogodbo vseeno dopolni v potrebnem obsegu tako, da se zagotovi interes teh prodajalcev ali ponudnikov (sodbi Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, točka 69, in Kásler in Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, točka 79).
- 32 Glede na zgoraj navedeno je Sodišče presodilo, da člen 6(1) Direktive 93/13 nasprotuje nacionalnemu pravu, ki nacionalnemu sodišču dovoljuje, da če ugotovi ničnost nedovoljenega pogoja v pogodbi, ki jo je prodajalec ali ponudnik sklenil s potrošnikom, navedeno pogodbo prilagodi tako, da spremeni vsebino tega pogoja (sodbi Banco Español de Crédito, EU:C:2012:349, točka 73, in Kásler in Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, točka 77).

- 33 Sodišče je gotovo tudi dopustilo možnost, da nacionalno sodišče nadomesti nedovoljeni pogoj z dispozitivno nacionalno določbo, pod pogojem, da je ta nadomestitev v skladu s ciljem člena 6(1) Direktive 93/13 in omogoča ponovno vzpostavitev dejanskega ravnotežja med pravicami in obveznostmi sopogodbениkov. Ta možnost pa je omejena na primere, v katerih bi morale sodišče zaradi ugotovitve neveljavnosti nedovoljenega pogoja razglasiti ničnost pogodbe v celoti, zaradi česar bi bil potrošnik izpostavljen takim posledicam, da bi te zanj pomenile kazen (glej v tem smislu sodbo Kásler in Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, točke od 82 do 84).
- 34 V zadevah v glavni stvari in ob upoštevanju proučitev, ki jih mora v zvezi s tem opraviti predložitveno sodišče, razglasitev ničnosti zadevnih pogodbenih klavzul za potrošnika ne bi smela imeti negativnih posledic, ker bodo zneski, zaradi katerih so bili začeti postopki izvršbe na podlagi hipoteke, nujno manjši, brez povečanja z uporabo zamudnih obresti iz navedenih klavzul.
- 35 Po navedbi teh načel je treba spomniti, da iz predložitvenih odločb izhaja, da druga prehodna določba zakona 1/2013 določa znižanje zamudnih obresti za posojila ali kredite za nakup glavnega prebivališča, ki so zavarovani s hipoteko na zadevnem prebivališču. Tako je v tej določbi določeno, da je treba za postopke izvršbe ali zunajsodne prodaje, ki so se začeli, vendar se do začetka veljavnosti tega zakona – to je 15. maja 2013 – niso končali, in v katerih je bil znesek, za katerega se zahteva izvršba ali zunajsodna prodaja, že določen, ta znesek prilagoditi z uporabo zamudnih obresti v višini največ trikratnika zakonskih obresti, če je stopnja zamudnih obresti, ki je določena s hipotekarno pogodbo, višja od te stopnje.
- 36 Kot je v svojih vlogah in na obravnavi poudarila španska vlada in kot je v točkah 38 in 39 sklepnih predlogov navedel generalni pravobranilec, področje uporabe druge prehodne določbe zakona 1/2013 zajema vse pogodbe o hipotekarnih posojilih in se razlikuje od področja uporabe Direktive 93/13, ki se nanaša le na nedovoljene pogoje, vključene v pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom. Iz tega sledi, da obveznost spoštovanja praga, ki ustreza stopnji zamudnih obresti, ki je trikratnik stopnje zakonske obrestne mere, kot jo je določil zakonodajalec, nikakor ne vpliva na presojo nedovoljenosti pogoja, ki določa zamudne obresti, s strani sodišča.
- 37 V teh okoliščinah je treba opozoriti, da je treba v skladu s členom 4(1) Direktive 93/13 nedovoljenost pogodbenega pogoja presoditi ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katere je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so s tem povezane. Iz tega izhaja, da je v tem pogledu treba presoditi tudi posledice, ki jih ima lahko navedeni pogoj v okviru prava, ki se uporablja za pogodbo, kar pomeni preučitev nacionalnega pravnega sistema (glej sklep Sebestyén, C-342/13, EU:C:2014:1857, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 38 V zvezi s tem je treba poleg tega opozoriti, da mora nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, ki poteka izključno med posamezniki, pri uporabi predpisov notranjega prava upoštevati vsa pravila nacionalnega prava in jih razlagati, kolikor je mogoče, v smislu besedila in namena direktive, ki se uporabi, da bi tako prišlo do rešitve, ki je v skladu s ciljem te direktive (sodba Kásler in Káslerné Rábai, EU:C:2014:282, točka 64).
- 39 Zato je treba šteti, da ker druga prehodna določba zakona 1/2003 ne nasprotuje temu, da bi nacionalno sodišče, ki se sreča z nedovoljenim pogojem, svojo dolžnost lahko opravilo z odpravo navedenega pogoja, Direktiva 93/13 ne nasprotuje uporabi take nacionalne določbe.
- 40 To med drugim pomeni, prvič, da kadar se nacionalno sodišče sreča s pogojem pogodbe, ki se nanaša na zamudne obresti, katerih stopnja je nižja od tiste, ki je določena z drugo prehodno določbo zakona 1/2013, določitev te zakonske zgornje meje navedenemu sodišču ne preprečuje, da morebitno nedovoljenost tega pogoja presoja v skladu s členom 3 Direktive 93/13. Tako stopnje zamudnih obresti, ki je nižja od trikratnika stopnje zakonitih obresti, ni nujno treba šteti za pravično v smislu te direktive.

- 41 Drugič, kadar je stopnja zamudnih obresti, določena v klavzuli pogodbe o hipotekarnem posojilu, višja od stopnje, določene v drugi prehodni določbi zakona 1/2013, in mora v skladu s to določbo biti omejena, ta okoliščina ne sme preprečiti, da bi nacionalno sodišče poleg tega ukrepa znižanja ob upoštevanju Direktive 93/13 izpeljalo vse posledice morebitne nedovoljenosti pogoja, ki vsebuje to stopnjo, in bi ga po potrebi razglasilo za ničnega.
- 42 Zato iz vsega navedenega izhaja, da je treba člen 6(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni določbi, v skladu s katero mora nacionalno sodišče, pred katerim poteka postopek izvršbe na podlagi hipoteke, zahtevati ponoven izračun zamudnih obresti v skladu s pogojem hipotekarne pogodbe, ki določa zamudne obresti, katerih obrestna mera je višja od trikratnika zakonske obrestne mere, da znesek teh obresti ne bi presegel tega praga, pod pogojem, da uporaba te nacionalne določbe:
- ne vpliva na presojo nedovoljenosti tega pogoja s strani navedenega nacionalnega sodišča in
 - ne preprečuje, da bi to sodišče navedeni pogoj odpravilo, če bi ugotovilo, da je „nedovoljen“ v smislu člena 3(1) navedene direktive.

Stroški

- 43 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 6(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni določbi, v skladu s katero mora nacionalno sodišče, pred katerim poteka postopek izvršbe na podlagi hipoteke, zahtevati ponoven izračun zamudnih obresti v skladu s pogojem hipotekarne pogodbe, ki določa zamudne obresti, katerih obrestna mera je višja od trikratnika zakonske obrestne mere, da znesek teh obresti ne bi presegel tega praga, pod pogojem, da uporaba te nacionalne določbe:

- **ne vpliva na presojo nedovoljenosti tega pogoja s strani navedenega nacionalnega sodišča in**
- **ne preprečuje, da bi to sodišče navedeni pogoj odpravilo, če bi ugotovilo, da je „nedovoljen“ v smislu člena 3(1) navedene direktive.**

Podpisi